

examenbundel.nl

examen bundel

Meer dan alleen oefenexamens

Nu bij je boek
mijn.examenbundel.nl
Online oefenen, video's en meer

2022|2023

vmbo-gt/mavo

Economie

ThiemeMeulenhoff

examenbundel.nl

examen bundel

Meer dan alleen oefenexamens

2022|2023

P.M. Leideritz

vmbo-gt/mavo

Economie

mijn.examenbundel.nl >

} Slagen zonder examenstress doe je met **Examenbundel**, **Samengevat**, **Examenidoom** en **Zeker Slagen!**
Alles voor je schoolexamens en je centrale examens in je boeken, maar ook online.

Overzicht
van al je
examenvakken

Antwoorden
bij de
oriëntatietoets

Video's
en andere
leerbronnen

Online
oefenen

Inzicht in je
voortgang

Quickscan
en nog
veel meer!

Ga naar mijn.examenbundel.nl en log in op
Mijn Examenbundel. Met deze code krijg je toegang
tot heel veel (digitale) extra's die bij je bundel horen:

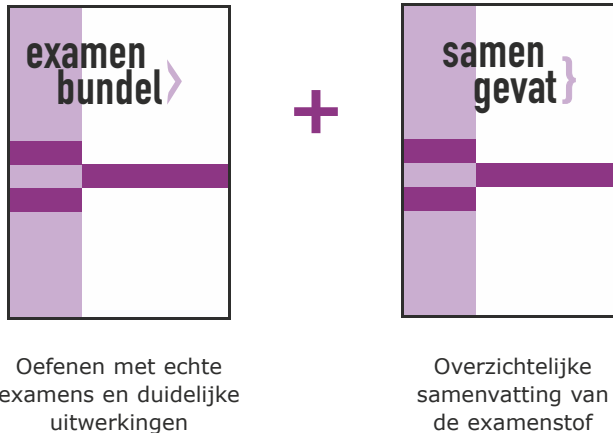
Deze code is uniek en door één persoon te gebruiken. Geldig tot 15 juli 2023.

#ikgazekerslagen

Voorwoord

Met deze **Examenbundel** bereid je je goed voor op het eindexamen en op de schoolexamens. Je oefent met echte examenopgaven. In de uitwerkingen staan de antwoorden met een duidelijke uitleg. Zo weet je precies wat je goed en fout hebt gedaan. !

Gebruik naast deze **Examenbundel** ook het boekje **Samengevat** om te leren voor je examens. Hierin vind je een handige samenvatting van alle examenstof.

Wil je weten op welke datum het centraal examen is?

Ga naar examenbundel.nl/examenrooster voor het actuele examenrooster. Of scan de QR-code:

Namens team **Examenbundel** heel veel succes!

Heb je een vraag of opmerking over deze **Examenbundel**? Ga dan naar examenbundel.nl/contact.

Opmerking

De overheid stelt de regels op voor het examen. Bijvoorbeeld wat de examenonderwerpen zijn, welke hulpmiddelen je mag gebruiken en wanneer het examen is. De auteurs en uitgever hebben deze **Examenbundel** met grote zorg samengesteld. Soms veranderen de regels van de overheid echter of worden er nieuwe afspraken gemaakt over wat die regels betekenen. Raadpleeg daarom altijd je docent of onze website www.examenbundel.nl voor actuele informatie die voor jouw examen van belang is.

Inhoud

7 **Stappenplan: oefenen en leren met de Examenbundel en Samengevat**

Oriëntatietoets 1 en 2

- 13 **1 Vragen Consumptie, Arbeid en Productie en Internationale ontwikkelingen**
- 20 **2 Vragen Overheid en Verrijkingstof**

Deel 1 Oefenen op onderwerp

1 Consumptie

- 1.1 Informatie en kopen

- 29 Opgaven
43 Uitwerkingen

- 1.2 Geld en betalen

- 49 Opgaven
55 Uitwerkingen

- 1.3 Inkomen, budgetteren en financieren

- 58 Opgaven
71 Uitwerkingen

2 Arbeid en productie

- 2.1 Produceren en het bedrijfsleven

- 75 Opgaven
89 Uitwerkingen

- 2.2 Arbeidsmarkt en werkgelegenheid

- 94 Opgaven
106 uitwerkingen

3 Internationale ontwikkelingen

- 112 Opgaven
125 Uitwerkingen

4 Verrijkingstof, inclusief Overheid en bestuur

- 131 Opgaven
145 Uitwerkingen

Deel 2a Examens met uitwerkingen

153 Examentips

Examen 2021-I

- 157 Opgaven
170 Uitwerkingen

Examen 2021-II

- 175 Opgaven
188 Uitwerkingen

Examen 2021-III

- 194 Opgaven
204 Uitwerkingen

Deel 2b Examen 2022-I

Examen 2022-I

- 213 Opgaven

De antwoorden en uitwerkingen van het examen 2022-I vind je op mijn.examenbundel.nl.

Bijlagen

Cijferbepaling Onderwerpregister

Stappenplan: oefenen en leren met de Examenbundel en Samengevat

Je kunt uit drie routes kiezen:

- **Fietspad:** meteen **oefenen** per onderwerp.
- **Voetspad:** eerst **leren** per onderwerp uit het boekje Samengevat.
- **Snelweg:** direct **een heel examen maken**, te beginnen bij de oriëntatietoets.

Je kent jezelf het best. Kies dus de route die het best bij jou past.

Meteen oefenen per onderwerp

Vraag: welk onderdeel ken ik al goed en ga ik eerst oefenen?

Pak de **Examenbundel**.
Bekijk de inhoudsopgave.
Kies een onderwerp en maak drie oefenopgaven over dit onderwerp.

1

2

Welk cijfer - schat je - heb je gehaald voor deze gemaakte oefenopgaven? (tussen 1-10)

Kijk je werk **zorgvuldig** na met behulp van de uitwerkingen bij dit onderwerp.
Snap je het gegeven antwoord?
Leer het! Herhaal dan vraag en antwoord zonder tekstboek erbij!

3

4

Is het cijfer dat je jezelf gegeven hebt oké? Vraag: wat ging goed, wat ging minder?

Pak het boekje **Samengevat** en ga verder via het **Voetpad** om je kennis over dit onderwerp aan te vullen en te herhalen.

5

Na voldoende oefenen met verschillende onderwerpen volgens dit 5-stappenplan ga je verder via de **Snelweg**.

Voetpad

Eerst leren per onderwerp

Vraag: welk onderwerp ga ik eerst doen?

Pak het boekje **Samengevat**.
Kies uit de inhoudsopgave
het onderwerp (hoofdstuk)
waar je mee wilt beginnen.

Beslis nu welk deel uit **Samengevat**
je intensief gaat bestuderen en leren.
Bekijk nummer 4 van de examentips
hierna om te weten waar je dan op
moet letten.

Ga verder via het **Fietspad**.
Volg de stappen 1 t/m 5.

1

2

3

4

5

Bestudeer **aandachtig** de
inhoudsopgave van het
door jou gekozen hoofdstuk.
Dit is een soort kapstok
waaraan kennis blijft hangen,
ook in jouw geheugen.

Als je denkt dat je de stof van het
onderwerp voldoende beheerst,
ga je deze **toepassen** door
oefenopgaven te maken.

Beheers je de examenonderwerpen voor het grootste deel al?
Dan kun je ook in plaats van het **Fietspad**, meteen de **Snelweg** nemen.

It's up to you!

Snelweg

Direct een heel examen maken

Pak de **Examenbundel**,
onderdeel **oriëntatietoets**.
Lees eerst alle opgaven
snel en globaal door (skimmen).

1

2

Welk cijfer - schat je - zou je
halen als je nu de
oriëntatietoets zou maken?

3

Lager dan een 6?
Neem eerst het **Fietspad**.
Dus per onderwerp oefenen.

6 of hoger?
Je kunt de oriëntatietoets
direct gaan **maken!**

4

Kijk de oriëntatietoets **zorgvuldig** na met behulp
van de uitwerkingen op mijn.examenbundel.nl.
Klik daarna door naar het studieadvies.

5

Ga op basis van het studieadvies
verder met **oefenen** per onderwerp
via het **Fietspad**.

5

Ga op basis van het studieadvies
verder met **leren** per onderwerp via
het **Voetpad**.

Je kán het!!!

Je bent nu klaar om oude examens te maken uit de **Examenbundel**.
Oefenen, oefenen, oefenen!

Hoe zou je het nu al doen op een examen? De oriëntatietoets geeft je een eerste indruk. De antwoorden vind je op mijn.examenbundel.nl.

Oriëntatietoets

Oriëntatietoets 1

Domeinen

Consumptie, Arbeid en Productie en Internationale ontwikkelingen

Opgave 1 Je eigen schuld?

- 1p 1 Noor heeft € 7.500 geleend van haar bank. Na drie jaar moet ze € 9.000 terugbetalen aan de bank. Waarom moet ze € 1.500 meer terugbetalen aan de bank?
- A vanwege administratieve kosten en te betalen rente
 - B vanwege administratieve kosten en te ontvangen rente
 - C vanwege aflossing en administratieve kosten
 - D vanwege aflossing en rente

Leyla maakt een praktische opdracht voor het vak economie. Ze wil meer weten over de schulden die jongeren tussen de 18 en 20 jaar hebben. Ze houdt een enquête onder 850 jongeren.

informatiebron 1 resultaten enquête

vraag: Heb je schulden?	
ja, 1 tot 100 euro	9%
ja, 100 tot 200 euro	4%
ja, 200 tot 300 euro	2%
ja, meer dan 300 euro	23%
nee	62%

Gebruik informatiebron 1.

- 2p 2 Hoeveel jongeren hebben geantwoord dat ze schulden hebben? Schrijf je berekening op.

Leyla komt erachter dat veel jongeren vaak rood staan bij de bank en dat kost geld.

informatiebron 2 rentepercentages rood staan

bank	product	rente rood staan*
PING Bank	kwartaallimiet	13,9%
Knalbank	rood staan	5,0%
ANS Bank	rood staan	11,0%
TrioBank	rood staan	12,0%

* De rentepercentages zijn op basis van 365 dagen; de rente wordt betaald over het aantal dagen dat je rood staat (een negatief saldo op je rekening hebt).

- 2p 3 Bereken in twee decimalen de kosten van 25 dagen lang € 300 rood staan bij de ANS Bank. Schrijf je berekening op.

Opgave 2 Jongeren en schulden

- 1p 4 Het Nibud adviseert mensen op verschillende manieren om financiële problemen te voorkomen of op te lossen. In het geval van jongeren adviseert het Nibud ouders de nog thuiswonende jongeren kostgeld te laten betalen, om te helpen voorkomen dat jongeren in de toekomst schulden gaan maken.
→ Geef een reden waardoor het betalen van kostgeld, thuiswonende jongeren kan helpen voorkomen dat ze in de toekomst schulden gaan maken.
- 1p 5 Een ander advies van het Nibud aan mensen met financiële problemen is om vooral met chartaal geld te betalen.
→ Leg uit waarom betalen met chartaal geld financiële problemen kan voorkomen
- 3p 6 Charles heeft schulden, in totaal € 31.050 en hij zit in de schuldsanering. Afsproken is dat een derde ($\frac{1}{3}$) deel van zijn schuld wordt kwijtgescholden, als hij de rest na drie jaar betaalt. Hij heeft een inkomen van netto € 1.600 **per maand**. Van dit inkomen gaat € 700 **per maand** naar de huur en andere vaste lasten. Charles krijgt € 75 leefgeld **per week**.
De rest van zijn inkomen wordt gespaard.
→ Toon met een berekening aan dat Charles na precies drie jaar voldoende heeft gespaard om zijn restschuld af te betalen. Schrijf je berekening op.

Opgave 3 De winkel uit de mode?

- 1p 7 Barbara van Nistelrode heeft aan de rand van Tilburg een grote modewinkel met diverse extra's geopend. Zo schenkt zij koffie en heeft zij een verkooppunt voor belegde broodjes. Op deze extra investeringen moeten ook afschrijvingen plaatsvinden. Wat wordt verstaan onder afschrijvingen?
- A** de kosten die je maakt omdat productiemiddelen meer waard worden
B de kosten van de aanschaf van productiemiddelen
C de waardevermindering van de productiemiddelen, in mindering gebracht op de brutowinst
D de waarde van de productiemiddelen als ze in de uitverkoop verkocht worden.

Toen Barbara startte kreeg zij de volgende kritiek:

"Dat zijn allemaal extra bedrijfskosten die je maakt. Dat gaat allemaal ten koste van je winst."

Gebruik bovenstaand schema.

- 1p 8 Onder welke voorwaarde kan de nettowinst van Barbara's modewinkel toenemen, ondanks de stijging van de bedrijfskosten?

Barbara is bezig met het vaststellen van de prijzen in de nieuwe winkel.

Zij hanteert een brutowinstmarge van 140% op de inkoopprijs voor de broeken die zij verkoopt. Momenteel verkoopt zij broeken met een inkoopprijs van € 35 exclusief btw.

- 2p 9 Bereken in twee decimalen de consumentenprijs van deze broeken als zij rekening houdt met een btw-percentage van 21%. Schrijf je berekening op.

Opgave 4 Leve de robot?

Begin oktober 2014 berichtten kranten in Nederland over de gevolgen van de komst van robots voor onze economie. Vooral in de industrie zijn productierobots enorm in opkomst. Economen vrezen dat deze technologische vooruitgang leidt tot grotere werkloosheid onder mbo- en lager opgeleiden.

- 1p 10 Welk soort werkloosheid neemt toe door het gebruik van robots en waarom?
- A conjuncturele werkloosheid, want het is een verandering aan de aanbodkant van de economie
 - B conjuncturele werkloosheid, want het is een verandering aan de vraagkant van de economie
 - C structurele werkloosheid, want het is een verandering aan de aanbodkant van de economie
 - D structurele werkloosheid, want het is een verandering aan de vraagkant van de economie

- 1p 11 Er zijn echter ook veel economen die juist de voordelen van robots voor de werkgelegenheid zien.

Hieronder staan vijf economische verschijnselen:

- 1 Robots vervangen productiemedewerkers in Nederland.
- 2 De concurrentiepositie van Nederland verbetert.
- 3 De productiekosten dalen in Nederland.
- 4 De productie in Nederland groeit.
- 5 De vraag naar arbeid in Nederland neemt toe.

In welke regel staan de verschijnselen in een zodanige volgorde dat ze de gedachtegang van deze economen goed weergeven?

- A 1 → 2 → 3 → 4 → 5
- B 1 → 2 → 4 → 3 → 5
- C 1 → 3 → 2 → 4 → 5
- D 1 → 3 → 4 → 2 → 5
- E 1 → 4 → 2 → 3 → 5
- F 1 → 4 → 3 → 2 → 5

examenbundel >

vmbo-gt / mavo **Nederlands**
vmbo-k **Nederlands**
vmbo-gt / mavo **Engels**
vmbo-gt / mavo **Duits**
vmbo-gt / mavo **Frans**
vmbo-gt / mavo **Economie**
vmbo-gt / mavo **Maatschappijkunde**
vmbo-gt / mavo **Geschiedenis**
vmbo-kgt **Aardrijkskunde**
vmbo-gt / mavo **Wiskunde**
vmbo-gt / mavo **Nask 1**
vmbo-gt / mavo **Nask 2**
vmbo-gt / mavo **Biologie**

samengevat }

vmbo **Nederlands 2F**
vmbo **Rekenen 2F**
vmbo-kgt **Economie**
vmbo-kgt **Maatschappijkunde**
vmbo-gt / mavo **Geschiedenis**
vmbo-kgt **Aardrijkskunde**
vmbo-kgt **Wiskunde**
vmbo-gt / mavo **Nask 1**
vmbo-gt / mavo **Nask 2**
vmbo-kgt **Biologie**

Tips, tricks en informatie die jou helpen bij het slagen voor je eindexamen vind je op examenbundel.nl! Nog meer kans op slagen? Volg ons ook op social media. #geenexamenstress

examenidoom + examenbundel + samengevat + zeker slagen! = #geenexamenstress

examenidoom

vmbo **Engels**
vmbo **Duits**
vmbo **Frans**

zeker slagen!

voor vmbo, havo én vwo

